

Pravidlá golfu - pre NEHRÁČOV

Autor: **Ing. Pavol Boleček** – bolecek@twins.sk – www.zlate-tehly.sk

Tento článok som sa rozhodol napísať z dôvodu, že golf ako šport pozná z rozprávania úplne každý. Je však opradený mnohými mýtmi a ľudia si myslia, že je to veľmi drahý šport a určený iba pre vybraných. To, že to nie je pravda, k tomu sa dostaneme až neskôr. Teraz sa zameriam hlavne na princíp tejto hry, nakoľko som ho vysvetľoval už toľkým ľuďom, že je naozaj efektívnejšie o tom napísať krátky článok.

Golf vznikol v Škótsku – v 15. storočí. Prvé zmienky o ňom sú z roku 1457. Vznikol ako zábavka škótskych pastierov, ktorí sa rozhodli, že kusom drevenej palice dopravia kamienok na určité miesto v teréne. Mohol to byť napríklad strom, alebo nejaké iné miesto. Proste sa dohodli, že komu sa podarí drevom odpáliť kameň tak, že trafi „hentam ten strom“.

A teraz k modernému golfu.

Ako prvé sa zameriame na ihriská. Zaujímavou informáciou je, že **žiadne dve ihriská na svete nie sú rovnaké**. Ihriskom je vlastne krajina, ktorá je usposobená tak, aby sa na nej dal hrať golf.

Ďalšou zaujímavosťou je, že **golf sa hrá za každého počasia**. Medzi golfistami je dokonca známy výrok – „Neexistuje zlé počasia, len zle oblečený golfista“.

Jedinou výnimkou je búrka. Je to aj logické – pri zdvihnutí golfovej palice, ktorá býva najmä zo železa alebo uhlíkových vlákien by to fungovalo ako hromozvod. A vieme si predstaviť, čo by v takom prípade zostalo zo samotného hráča. Preto každý golfista vie, že keď sa blíži búrka treba prestať hrať. V prípade turnaja sa to oznámi dvojitém zatrúbením na vzduchovú trúbu (používa sa podobná trúba so vzduchových sprejom – ako poznáme napr. na povzbudzovanie na hokeji) čo znamená, že turnaj je prerušený z dôvodu búrky.

A teraz k samotným pravidlám.

Golfové ihrisko je rozdelené na jednotlivé dráhy, ktoré sa nazývajú „jamky“. Bežná hra sa skladá z 18 jamiek. Ak nie je golfové ihrisko dostatočne veľké, tak máva obvykle len 9 jamiek a ak si chce golfista zahrať „celú“ hru, tak toto 9 jamkové golfové ihrisko obíde dva krát a tým pádom zahrá celých 18 jamiek. (Okrem toho môžu samozrejme existovať ešte rôzne cvičné ihriská, kde môže byť menší počet jamôk, napr. len 3 – proste, nie je to zakázané, ale štandardné, ani amatérske turnaje sa na takýchto „cvičných“ ihriskách nehrajú.)

Takže štandardné ihrisko sa skladá z 18 jamiek. Každá „jamka“ sa začína odpalom (v angličtine „tee off“) a na konci je oblasť (priestranstvo) s jemne kosenou trávou na ktorej sa nachádza samotná jamka. Toto priestranstvo sa volá „green“ a v slovenčine sa tomu hovorí „grín“. ☺ Aby bolo grín a jamku vidieť už z ďaleka a aby hráč vedel, kam má vlastne hrať, tak je do stredu jamky vložená asi dvojmetrová tyčka, ktorá je navrchu zakončená zástavkou.

Cieľom hráča a teda aj hry je dopraviť loptičku z miesta odpalu do jamky na čo možno najmenej úderov. Keď hráč dopraví loptičku do jamky, zapíše si počet úderov na vopred pripravený papierik, ktorému sa hovorí „score card“ – v slovenčine „skór karta“. Samozrejme, že pokiaľ nehráme turnaj, alebo s kamarátmi o zlaté trenky, tak si nič zapisovať nemusíme.

V dnešnej dobe sa už tiež namiesto papiera používa aj aplikácia, ktorú môžete mať v mobile, kde si takéto výsledky môžete zaznamenávať. Existujú už aj špeciálne golfové hodinky (podobne ako existujú dnes už aj bežecké, trackingové a pod.), v ktorých máte tiež takúto aplikáciu.

Takže hráč si zaznamená svoj výsledok na aktuálnej jamke a pokračuje na ďalšiu jamku, kde opäť začína odpalom a končí na gríne s cieľom dostať loptičku do jamky s najmenším počtom úderov. Keď hráč takto obíde všetkých 18 jamiek, tak hra končí. Ak nehrajete práve turnaj, tak si môžete pokojne dať len 9 jamiek. Aj to je povolené. Ak si hrajete len tak sám alebo sama pre seba, tak vlastne môžete skončiť kedykoľvek. Nikde nie je povedané, že musíte hrať až do roztrhania tela.

Čo je pri golfe ešte zaujímavé, že pokiaľ si naozaj dáte tých celých 18 jamiek, tak nachodíte 4 až 6 km a hra vám zaberie 3 až 4 hodiny. V skutočnosti to závisí od dĺžky samotného ihriska a tiež od úrovne vašej hry. Golfista pri tom urobí 70, 100, možno aj viac úderov a je to trošku aj aeróbne cvičenie pri ktorom sa človek mnohokrát aj spotí.

Určite ste už počuli taký výraz že „pár“ a že niekto hral „pod pár“ alebo „nad pár“ a pod.

Už sme si teda objasnili, že samotná hra sa skladá z 9 alebo 18 jamiek a každá „jamka“ začína odpalom a končí na gríne. Ak je vzdialenosť medzi odpalom a grínom taká, že pomerne dobrý golfista by mal dokázať sa dostať prvým odpalom priamo na grín, hovoríme, že daná jamka je „**pár tri**“. Logika je taká, že golfista alebo golfistka by sa mala dostať prvou ranou priamo na grín a potom má ešte dve rany (dva údery) na to, aby úspešne dopravila loptičku do jamky. Dve rany z toho dôvodu, že prvou ranou máte možnosť si loptičku k samotnej jamke priblížiť a druhá rana by mala byť už tak blízko, že by to mala byť „rana istoty“. Samozrejme, ľahko sa to napíše alebo povie, ale realita býva zložitejšia. Green (grín) nikdy nie je dokonale rovný. Mnohokrát býva do kopca, alebo z kopca, veľa krát obsahuje rôzne vlny a náklony, ktoré nie sú viditeľné ani veľmi z blízka. Preto sa veľmi často stáva, najmä začínajúcim golfistom a golfistkám, že sa do jamky netrafia ani z tridsiatich či niekedy dokonca z omnoho menej centimetrov.

Medzi golfistami koľuje taká anegdota – „Viete, ktorý úder v golfe je najistejší?“ – „No predsa **štvrtý pat**.“

A tu sa dostávame k slovíčku „pat“ – v angličtine „putt“. Úder, alebo skôr strk, ktorý sa vykonáva na jemne kosenej tráve nazývanej grín, sa nazýva „putt“ – v slovenčine to vyslovujeme „pat“. Golfová palica, ktorou sa to vykonáva vyzerať úplne inak ako všetky ostatné. Takáto palica sa nazýva putter (v slovenčine „pater“).

Túto palicu možno aj poznáte – ak ste niekedy hrali minigolf, napr. aj so svojimi deťmi, tak je to tá jediná palica, ktorú dostanete pri minigolfe. Takže tej palici sa hovorí putter.

Ale vráťme sa teraz späť k tomu „páru“. Ak je vzdialenosť grínu od odpalu taká, že sa môžete dostať prvým úderom hneď na grín, hovoríme, že daná jamka je pár 3. Ak je vzdialenosť taká, že ani najlepší golfisti by na grín nedostrelili – napr. vtedy, ak je grín za zákrutou a pod., hovoríme o par 4, 5, či 6. Rekord drží ihrisko Gunther Golf Course v štáte Missouri v USA, kde sa nachádza jamka s párom 7 – od odpalu až po grín meria 915 metrov.

Princípom ale stále zostáva, že na koľko úderov je schopný veľmi dobrý golfista sa dostať na grín + ešte potom dva údery (paty), ktorými má možnosť dostať loptičku do jamky.

Ak sa mu to podarí presne na predpísaný počet úderov, hovoríme, že hráč zahral „pár“. Ak sa mu to podarí o jednu navyše hovoríme že hral „jednu nad pár“, pri o dve viac že hral „dve

nad pár“ atď. Naopak, ak sa mu, alebo jej, to podarí zahrať na menej ako je pár jamky, hovoríme, že hral/hrala „pod pár“. Môže byť jeden pod pár, dve pod pár atď.

Aj keď, logicky, ak by hráč hral trojpárovú jamku na jeden úder, tak je to dve pod pár. Uznáte, že tri pod pár sa v takomto prípade ani nedá zahrať.

Takáto situácia je však veľmi vzácna a pri náročnejších jamkách aj medzi profesionálnymi golfistami. To, čo môžete niekedy vidieť v televízií, že sa niekto trafil na veľkú vzdialenosť priamo do jamky, tak to sa stáva výnimočne raz za celý turnaj. V televízií vám potom zostrihajú takéto výnimočné momenty a laik má pocit, že sa takéto stáva bežne.

Medzi golfistami (a to po celom svete) sa tiež zaužíval určitý žargón. Ak sa niekomu podarí zahrať jamku tak, že sa hneď prvou ranou z miesta odpalu trafí priamo do jamky, hovoríme o „**hole in one**“. (Jamka sa v angličtine povie „hole“ – čítaj „houl“.) Ak píšem, že sa trafí, samozrejme tým nemyslím, že hráč trafí oblúkom priamo do jamky. Také sa hádam ešte ani nestalo. Loptička v takom prípade letí vzduchom od odpalu až niekde na grín, príp. blízko grínu a potom sa kotúľa tak, že nakoniec skončí v jamke. Uznáte, že takéto situácia nie je až tak ľahko dosiahnuteľná – najmä ak prihladneme na to, že grín nie je úplne rovný, takže je to vlastne náhoda. Samozrejme, profesionálnym golfistom je takéto „náhoda“ viac naklonená ako začiatočníkom.

V prípade, že hráč zahrá na danej jamke **jeden úder pod pár**, hovoríme, že zahrál „**birdie**“ (čítaj „bérdy“ – ako vták). Ak hráč zahrá **dva údery pod pár**, čiže napr. štvorpárovú jamku na dva, päť párovú jamku na tri a pod., hovoríme, že zahrál „**eagle**“. (čítaj „ígl“ – orol). V podstate aj zahrať trojpárovú jamku na jeden úder nazývame eagle, ale krajšie je hole-in-one – čiže hráč hneď z prvým úderom dostal loptičku do jamky.

Ak si chcete zapamätať tieto dva výrazy, mám pre vás memotechnickú poznámku. Ak sa zahrá na presne predpísaný počet úderov, hovoríme že je to pár. Ak sa hráčovi podarí niečo lepšie, tak vlastne loptičku či už vo vzduchu alebo na gríne uchytil nejaký vták – čiže birdie (čítaj „bérdy“ ale „brdy“) a dal ju do jamky. Ak to boli dve pod pár, tak to bol väčší vták, takže to bol orol – Eagle.

Ak by sa podarilo **tri pod pár**, tak by to bol „**double eagle**“, čiže dvojnásobný orol.

Pre horšie výsledky máme tiež zaužívaný slang – **jedna nad pár** sa povie „**bogey**“ (čítaj „búgy“). Pre **dve nad pár** sa povie „**double bogey**“ (čiže „dabl búgy“). Horšie výsledky sa už potom nepomenúvajú, aj keď bežný golfista občas bežne zahrá na niektorej jamke aj mnoho horší výsledok. Ak nemá svoj deň, tak aj na celom ihrisku...

Pozrime sa teraz na názvy jednotlivých palíc, lebo aj s nimi sa môžete v bežnom živote občas stretnúť. Zrejme by ste chceli aspoň okrajovo vedieť, keď sa povie, že hráč zahrál s „drevom“ alebo „železom“.

Čiže „putter“ (čítaj „pater“) sme si už spomenuli. Je to také „špeciálna“ palica, s ktorou sa hrá iba na gríne a môžete ju poznať z minigolfu. Pri minigolfe sa používa len putter.

Tej špeciálnej kapse, ktorú používajú golfisti a golfistky, ale aj golfišchatá, v ktorej si nosia svoje palice, sa nazýva „bag“ (čítaj „beg“). Len spomeniem, že bežný golfový bag má hromadu bočných kapsí (úložných priestorov), lebo sme si už spomenuli, že neexistuje zlé počasie, len zle oblečený golfista. Preto potrebujete niekam odložiť svoju mikinu, fľašku s vodou, bagnetu, ak by ste náhodou boli počas hry hladný, rezervné loptičky, uterák atď., atď., atď. A na to všetko slúžia bočné kapsy.

A teraz k tým paliciam. Okrem puttera sa používajú dva druhy palíc. Jedným sa hovorí „železá“ (po anglicky „irons“) a druhým „drevá“ („woods“). Hoci v dnešnej dobe sú už aj drevá vyrobené z kovu, príp. rôznych iných materiálov, historicky boli vyrobené predovšetkým z dreva. Teda, myslí sa tým predovšetkým ich spodná časť, ktorou sa udiera samotná loptička.

Palice, ktorým sa hovorí „železá“ sú určené na kratšie rany, ktoré idú predovšetkým oblúkom do výšky a potom spadnú na určité miesto. Vzdialenostne to môže byť tak od 40 metrov povedzme že do 140 m. „Povedzme že“ som použil naschvál – každý golfista má inak dlhý úder, alebo strelu, takže každý golfista si musí sám natrénovať, ktorou palicou zahrá ako ďaleko. Golfistky majú strely samozrejme ešte kratšie, nakoľko nedisponujú takou silou ako muži. Ďalšou vecou je aj, že samozrejme ženy môžu hrať rovnakými palicami ako muži, ale existujú aj špeciálne palice pre ženy. Tie sú o trošku ľahšie a trošku kratšie, ako sú tie mužské. Ale to nie z dôvodu, že by ich ženy museli v bage nosiť na pleci, ale pri samotnom golfovom švihy, čiže keď sa hráč zaženie aby dal ranu loptičke, tak pre ženu je optimálnejšie mať inú hmotnosť a dĺžku palice ako pre muža. Tiež ešte dodám, že pre deti sa vyrábajú maličké, kratučké paličky...

Teraz sa tisne na jazyk otázka, že čo praváci a čo ľaváci. Áno – existujú palice pre pravákov a pre ľavákov. Samozrejme, ekvivalentne aj pre praváčky a ľaváčky a pre pravícatá a ľavícatá. Vo všeobecnosti platí pravidlo, že **hlavná** (povedali by sme že riadiaca) **ruka** je pre pravákov tá ľavá a pre ľavákov (tí potom stoja pri odpale opačne) je tá pravá. Môžete si všimnúť, že golfisti nosia len **jednu** rukavicu. A to práve na tej „riadiacej“ ruke. Takže praváci na ľavej a ľaváci na pravej. Takže vlastne existujú aj rukavice pre pravákov a pre ľavákov.

Nie je nikde povedané, že pravákovi sa nemôže lepšie hrať s „ľavými“ palicami a naopak. Preto je najvýhodnejšie, keď človek začína s týmto športom, aby mu dal tréner do ruky aj jednu palicu a aj druhú a človek si sám povie, ktorými palicami sa mu hrá lepšie a pri tých už zostane.

To mi dáva do úst myšlienku, že väčšina ľudí už hrala **minigolf**. Zaujímalo by ma, či na minigolfovom ihrisku vám ponúknu, že si môžete vybrať, či ste pravák alebo ľavák, čiže či majú putter aj pre ľavákov, alebo ľavákov donútia hrať s tým „pravým“.

Už sme spomenuli, že „železá“, čiže palice so železnou odrážacou hlavou sa používajú na kratšie – presnejšie rany. Na tie dlhšie sa používajú palice, ktorým sa hovorí „drevá“ (po anglicky „woods“). Zrejme preto, že historicky mali drevenú hlavu, čiže spodnú časť, s ktorou sa odráža loptička. Ako lajci to odlíšite tak, že **drevá** majú „hlavu“ „bambulovitého“ tvaru – dnes sa už vyrába taktiež z nejakého dutého kovu, alebo špeciálnych materiálov a **železá** majú **hlavu z pomerne tenkého plátu kovu**.

Pre úplnosť len dodávame, že s „drevami“ sa bežne hrajú rany 150 až 300 metrov dlhé. Záleží pravdaže od konkrétneho hráča a jeho možností a skúseností. Ďalej treba brať do úvahy, že pri „dĺžke rany“ sa neráta len dĺžka ako ďaleko letí loptička vzduchom, ale po dopade sa ešte môže dobrých niekoľko desiatok, vo výnimočných prípadoch aj viac ako sto metrov gúľať po zemi.

Najdlhší zatiaľ zaznamenaný „odpal“ na Zemi (čiže na zemeguli... – ak veríme, že je guľatá a že nie je placka) má dĺžku 471 metrov. Ak by ste si mysleli, že bol urobený niekedy teraz a že hráč (zrejme profesionál) použil najnovšie možné technické vybavenie, tak by ste sa mýlili. Ten hráč bol Mike Austin a ten odpal sa stal v roku 1974 na US Senior National Open. A vďaka čomu sa mu to podarilo? Mal silný vietor po smere loptičky, k tomu tvrdý a suchý povrch ihriska k tomu vysoká nadmorská výška v Las Vegas, vďaka čomu bol redší vzduch. Takže ako

vidíte, v golfe je toľko rôznych situácií a náhod, ktoré môžu ovplyvniť hru a jednotlivé odpaly. Spomeňme tiež, že keď dráha ide dolu z kopca, tak sa vám loptička gúľa dolu kopcom ešte veľa metrov. A keď ide do kopca, tak sa skôr zastaví.

A tu sa dostávame k mýtu, ktorý som práve pre vás odhalil... A to je dĺžka odpalu na Mesiaci. Vedeli ste, že golf sa „hral“ aj na Mesiaci? Respektíve, nehral sa tam úplne, ale uskutočnil sa tam „golfový“ odpal. Ak sa to tak dá nazvať. Kozmonaut Alan Shepard v roku 1971 pri misii Apollo 14 odpálil **golfovú** loptičku. A tu práve ten mýtus, v ktorom žije väčšina golfistov a ktorému som veril a šíril aj ja – do písania tohto článku. A to, že na Mesiaci bol uskutočnený najdlhší „golfový“ odpal. Ten mýtus má dve verzie. Jedna hovorí, že loptička nikdy nedopadla na (povedali by sme že na zem) ale na povrch Mesiaca a pokračovala niekde do kozmu. Druhá verzia hovorí, že dopadla po niekoľkých kilometroch. Ja osobne som používal číslo 6, takže som vravieval, že dopadla po šiestich kilometroch. Ani jedno z toho nie je pravda. Podľa oficiálnych údajov NASA, prvá loptička „doplachtila“ – samozrejme, že nemohla plachtiť, takže dopadla do vzdialenosti cca 24 (slovom dvadsaťštyri) metrov a druhá 40 (slovom štyridsať metrov). Taktiež kozmonaut nehral úplne normálnou golfovou palicou, ale použil modifikované železo číslo 6, ktoré bolo pripevnené na konci tyče. Treba brať do úvahy, že kozmonaut – golfista mal oblečený skafander, čiže „bežný“ kozmonautský skafander, ktorý sa používal na Mesiaci.

A tu sa dostávame k parametru, ku slovu, alebo číslu, s ktorým ste sa možno v živote už stretli. A to je napríklad „**šestka železo**“. A to je práve to číslo, ktoré sa pri drevách a najmä železách používa. Čiže stretnete sa s pojmom „sedmička železo“, „devina železo“ a pod. V praxi sa to značí „6I“ (I ako „í“ ako Iron) a pred tým je príslušné číslo, ktoré býva pri „I“ od 3 do 9.

To číslo, ktoré sa udáva pri type palice znamená **náklon** koncovej hlavy. Teda časti palice, ktorou sa udiera samotná loptička. Princíp je ten, že čím **nižšie číslo**, tým je hlava viac sklonená tak, aby **loptička letela do väčšej vzdialenosti**. Pri tom však loptička letí nižšie, ak má doletieť ďalej a keď má doletieť bližšie, tak letí vyšším oblúkom. Takže v praxi – 6-ka železo, čiže 6I zahrá loptičku do väčšej vzdialenosti a pri nižšom oblúku ako železo 9, čiže 9I, ktoré odrazí loptičku vysokým oblúkom na kratšiu vzdialenosť.

To isté platí aj o drevách (woods), takže 5-ka drevo, čiže 5W zahrá loptičku do kratšej vzdialenosti ako 3-ka drevo (3W), alebo 1 drevo (1W).

V princípe sa teda od hráča vyžaduje, aby mal všetky údery rovnako silné a zvyšok už urobí sklon palice. Čím nižšie číslo palice použije, tým letí loptička ďalej.

Pre úplnosť už len dodám, že **palici 1W, čiže 1 drevo** sa hovorí tiež „**drajver**“ (v angličtine „**driver**“). Je to tá palica, s ktorou profesionáli hrajú úvodný odpal pri tých najdlhších jamkách. Inak, s touto palicou sa hrá úplne najťažšie, pretože je najdlhšia a od hráča vyžaduje najrýchlejší a najpresnejší „švih“, čiže zahnanie sa.

A to už by pomaly bolo všetko, čo som vám týmto článkom chcel ozrejmiť. Zďaleka mi nešlo o to, aby ste si tieto informácie zapamätali a aby ste sa v nich orientovali. Išlo mi len o nejaký základ, ktorý vám trochu pootvorí úplne najzákladnejšie princípy a pojmy používané v golfe a najmä tie, s ktorými sa **možno** môžete stretnúť aj v bežnom živote. Taktiež som sa snažil dať do textu aj pár zaujímavostí a občas aj nejaký ten vtip, ktorý kolujem medzi golfistami.

Taktiež, golf nie je z ďaleka taký jednoduchý šport, ako sa z tohto môjho rozprávania môže zdať. Ako som už spomenul, na svete **neexistujú** dve rovnaké ihriská, takže pravidlá golfu majú

neúrekom rôznych podpravidiel, ktoré by mali myslieť na akúkoľvek situáciu. Napr. na to, keď vám vašu loptičku na ihrisku uchmatne veвериčka a odnesie si ju do svojho „domčeka“ (aj také sa na určitom golfovom ihrisku pravidelne stávalo...) alebo čo ak vaša loptička skončí pri jedovatom hadovi (aj také sa na niektorých miestach na zemi môže stať), alebo čo ak uprostred ferveje (čiže tej normálnej – štandardnej hracej plochy po ktorej máte hrať) práve leží aligátor, čiže krokodíl (aj také sa už stalo). Tiež dokončím, že na bežnom golfovom ihrisku a v okolí jamôk sa bežne nachádza aj **voda**. Nazvime to odborné – „vodná prekážka“. Môže to byť napr. potok – či už tečúci pozdĺž alebo krížom vašej hracej plochy, alebo to môže byť jazero, alebo fontána, alebo hoci aj more okolo ktorého môže byť golfové ihrisko vystavané. Na to všetko sú vymyslené pravidlá, ktoré riešia jednotlivé situácie, ktoré môžu nastať ak vám náhodou loptička zostane v takejto prekážke – ak ju napríklad „utopíte“ a už ju ani nikdy nenájdete.

Z ďaleka mi nejde o to, aby som vás zahltil takýmito pravidlami. Tie sa postupne naučíte, ak sa rozhodnete sa tomuto športu venovať. Taktiež už skúsenejší golfisti, aj keď budem rád, ak si tento článok prečítajú, tak mi budú určite vyčítať, že je veľmi povrchný. S skutočnosťou napríklad okrem palíc železo 3 až 9 existujú ešte ďalšie palice – železá, ktoré majú ešte väčší sklon a používajú sa v špeciálnych situáciách. (Ale to je už, čo sa týka palíc, naozaj všetko – existujú železá, dreva a putter.)

Čo sa týka tých prekážok, tak okrem „vody“ (či už prírodnej alebo umelo vytvorenej) je na **každom** golfovom ihrisku ešte jeden druh prekážky, na ktorý sú vymyslené špeciálne pravidlá. Tou prekážkou je tzv. „bunker“ (čítaj „banker“) čo je vlastne „pieskovisko“, čiže odborné „piesočná prekážka“. Takéto pieskoviská sú na jednotlivých jamkách urobené úmyselne. Či už v strede alebo po bokoch hracej plochy (tzv. „ferveje“) alebo v okolí greenu – aby nám to sťažili. V takom prípade vám loptička môže skončiť buď ľahko pohodene navrchu, alebo môže byť aj zavrtaná hlboko v piesku. Dostať loptičku z „piesku“ patrí k tým najťažším druhom úderu v golfe. Je veľmi obtiažny najmä pre začiatočníkov a treba si ho postupne natrénovať. Samozrejme, existujú aj pravidlá – ak sa vám také nedarí, za cenu jednej alebo dvoch trestných rán (záleží od situácie) môžete loptičku z pieskoviska (z bankru) vytiahnuť.

A tu sa dostávame k téme, ak sa rozhodnete venovať tomuto športu hlbšie, prečo áno a prečo nie. A rozhodne je o tomto športe veľa mýtov, hlavne na Slovensku a v našich hlavách.

Prvý, a hádam najväčší mýtus o tomto športe je, že je len pre vybraných a že je to drahý šport. Nie je to pravda a podľa môjho názoru, zjazdové lyžovanie je drahší a na vybavenie náročnejší šport. V hlavách bežných ľudí je, že golfisti musia byť špeciálne vyštafírovaní, musia mať špeciálne oblečenie podľa najnovšej módy atď. To možno platilo ešte v Československu – za prvej republiky. V dnešnej dobe už nikto nehľadá na to, čo máte na sebe oblečené. Áno – existuje jedno nepísané pravidlo, že **golfigista má mať tričko s límcem**. Ale okrem tohto pravidla nie je nikde povedané, že by toto tričko malo byť nejako značkové. Pokojne si ho môžete kúpiť za pár korún (alebo Euro) niekde na trhovisku, alebo vo veľkom obchodnom reťazci. To isté platí aj o čapici a ďalších doplnkoch. Aj keď vám v špeciálnom golfovom obchode ponúknu čapicu alebo iné oblečenie s nápisom niektorej golfovej značky, nikde nie je povedané, že musíte mať práve také.

Jediné, čo by ste **nemali** mať oblečené sú **modré** rifle. Nohavice akýchkoľvek iných farieb a v prípade nohavíc aj modré sú povolené (sú v poriadku) a v prípade riflí aj akékoľvek iné jednofarebné sú OK. Aktuálne sa už v pohode nosia v lete aj krátke nohavice a dámy môžu

v pohode okrem krátkych nohavíc aj krátke sukne. Podstatné je, aby sa človek cítil príjemne, aby mu oblečenie či obutie dovoľovalo potrebný pohyb a hlavne, aby bol pripravený na príslušné počasie, pretože sme si už spomenuli, že neexistuje zlé počasie, len zle oblečený (pripravený) golfista.

Jediné, čo sa asi nedá zohnať v nejakom inom obchode je špeciálna golfová rukavica. (O nich sme už v tomto článku trošku písali.) Tá sa dá kúpiť len v špeciálnom golfovom obchode, ale veľa krát ju môžete kúpiť aj priamo na golfovom ihrisku. A nestojí nejaké závrtné peniaze.

Podobne je to aj s golfovou obuvou. Aj keď môžete použiť akékoľvek tenisky – hlavne v pekných slnečných dňoch je to v podstate jedno, odporúčajú sa tenisky s určitou zdrsnenou podrážkou. Ide o to, aby sa hráč, prípadne iný návštevník golfového ihriska nešmykol. Hlavne skoro ráno je na tráve rosa. Alebo keď prší, alebo je posekaná tráva, sa vám môže veľmi ľahko stať, že sa šmyknete. Preto „špeciálnejšie“ golfové topánky majú zo spodnej strany špeciálne výčnelky, ktorým sa hovorí „spajky“ (po anglicky „spikes“). Kedysi tie spajky bývali vyslovene železné kolíky – niečo podobné, ako mali atléti tzv. „tretry“. Časom sa však takéto kolíky zmenili na jednoduché plastové výčnelky, ktoré sa dokonca dali meniť za pomoci špeciálneho šraubováka. V dnešnej dobe sa už vyrábajú golfové topánky aj také, že vyzerajú ako obyčajné tenisky alebo topánky. A zo spodnej strany majú špeciálne zdrsnenú podrážku aby sa človek nešmykol.

Čo sa týka ďalšieho vybavenia, čiže palíc a bagu, áno – tam sa na vás obchodníci budú snažiť „trošku“ pritlačiť, alebo trošku viac ... ☺ Ale nikde nie je povedané, že musíte mať kúpené značkové palice najnovšieho modelu. Golf sa na Slovensku hrá hromadne niekde postupne od Nežnej revolúcie, čiže od 90-tych rokov minulého (20.) storočia. A už je veľa golfistov, ktorí postupne prestriedali svoje vybavenie. A „staré“ golfové palice a bagy končia najčastejšie v garáži alebo v pivnici. Takže určite na internete, príp. na golfovom ihrisku – medzi golfistami nájdete, že ak vám už takúto vec nepodarujú hneď zadarmo, tak určite za nejaký lacný peniaz. Skúste sa poohliadnuť na golfovom ihrisku - v „club house“ (čítajte „klab hauz“) – to je tá miestnosť alebo budova, kde sa platí vstupné a kde sa máte zahlásiť, keď idete hrať na ihrisko, či tam náhodou nemajú nejakú nástenku, kde skúsenejší golfisti môžu dať inzerát ak niečo predávajú, alebo chcú dať zadarmo.

Taktiež, najmä v zahraničí a cez internet, sa dajú kúpiť **úplne nové palice** či už značkové, alebo rôznych neznámych značiek, za veľmi dobrú cenu a to len preto, že je to starší model z predošlých rokov, ktorý sa niekde v USA úplne nevypredal. Predajca potrebuje uvoľniť miesto aktuálnym modelom, takže staršie modely odpredáva za veľmi zaujímavé ceny.

A teraz, čo stojí samotná hra... **Golf** je jeden z mála športov, ktorý **nemôžete hrať len tak**. Myslí sa tým, akoby „**bez vodičského preukazu**“. Prirovnať sa to dá hádam len k potápaniu alebo k parašutizmu. Aj tam potrebujete absolvovať určitý kurz. Pri golfe kurz vôbec nie je ťažký alebo náročný a absolvovať ho môže úplne každý. Kurzy realizujú certifikovaní tréneri a ak by ste chceli nejaký taký kurz absolvovať, skúste sa na to spýtať na najbližšom golfovom ihrisku, ktoré vám vyhovuje. Zväčša taký kurz nie je jednodňová záležitosť, ale obsahuje postupne niekoľko lekcí. Môže byť realizovaný individuálne, ale bežne je aj pre menšiu skupinu naraz – napr. to môže byť celá vaša menšia rodina naraz. Od trénera sa tam dozviete jednak jednotlivé pravidlá – a to pre jednotlivé situácie, ktoré som vám v tomto článku už z rýchlika načrtnol, a taktiež vám ukáže techniku jednotlivých úderov. Inak sa totiž hrá, keď hráte s drevami, inak so železami, inak je samotný putt – ak ste na gríne. To všetko by vám mal tréner spomenúť, ukázať a nechať vám si to vyskúšať. Zvyšok je potom už na vás a je to otázkou celoživotného tréningu a zdokonaľovania sa. Na internete je dnes veľa videí, kde tréneri z celého sveta detailne vysvetľujú jednotlivé nuansy pri takej alebo onakej situácii.

Predmetom základného kurzu je tiež určité správanie sa na ihrisku, ktoré je zväčša písané aj v pravidlách. Mali by ste sa naučiť, čo môžete a čo nemôžete robiť s loptičkou – kedy sa jej môžete a kedy nemôžete dotknúť, kedy a za akých podmienok si ju môžete posunúť.

Základný kurz potom končí skúškami. Tie sa robia priamo s trénerom a zvládne ich úplne každý, pretože nejde o to „žiaka“ alebo „žiačku“ „vyhodiť“ zo skúšky, ale ide o to, aby ste tie pravidlá a zásady viac-menej ovládali. Takže nie je nič neobvyklé, ak vám tréner pri skúškach pomôže a ak niečo neviete, že vám to znovu ozrejmi.

Skúšky potom končia úspešným absolvovaním a po nich človek získa niečo, čomu sa hovorí „zelená karta“ (green card). Keď som ja robil svoje skúšky – v roku 2001, očakával som, že keď sa povedalo „zelená karta“, že dostanem do ruky nejaké osvedčenie – nejaký diplom či kartičku. Nič také to nie je. Zelená karta značí, že sa váš úspešne vyplnený test, aj s vašim menom a nacionáliami odošle do Slovenskej golfovej asociácie (SKGA) a tým sa stávate organizovaným golfistom, golfistkou alebo golfíšťatom. Od tej chvíle môžete už samostatne hrať na golfovom ihrisku - kdekoľvek na svete.

SKGA (Slovenská golfová asociácia) vám potom vedie váš handicap (čítaj „hendykep“). To je to číslo, ktoré hovorí – o koľko úderov môžete hrať nad pár na tom ktorom golfovom ihrisku. Keď som ja robil svoje golfové skúšky, bol najnižší handicap (skratka HCP) 36. A to je pomerne nízke číslo. Znamená to, že na priemernom ihrisku môže hráč alebo hráčka hrať **len** o 36 úderov navyše.

V dnešnej dobe už toto pravidlo výrazne zjednodušili a HCP, čiže „handicap“, ktorý hráč po absolvovaní kurzu získa je 54. A to je zasa už pomerne vysoké číslo, najmä ak beriete do úvahy, že vďaka tomuto číslu môže začiatočník aj vyhrať amatérsky golfový turnaj – nad omnoho lepšími golfistami. (No nenakalo by vás, ako dlhoročného golfistu s nízkym handicapom, keď príde na turnaj úplný začiatočník a „nabije“ vás, lebo má veľmi vysoký handicap? ☺) Preto dúfajme, že „handicapisti“ do 36 hrajú na turnaji v samostatnej kategórii, ktorá bude vyhodnocovaná samostatne.

A keď sa tu zmiňujeme o turnaji, tak sa tým myslí a myslia amatérske turnaje, ktoré sa priebežne konajú na každom ihrisku bežne raz za týždeň – niekde a niekedy častejšie, inde zasa menej často. Do nich sa budete môcť prihlásiť, keď si urobíte tú spomínanú „zelenú kartu“ a potom už budete môcť popracovať na zlepšovaní vášho handicapu.

Alebo aj na jeho zhoršovaní... Pretože, ak hráč zahrá na turnaji lepšie, ako je jeho handicap, tak sa mu toto číslo zníži, ale ak zahrá horšie, tak sa mu naopak zvýši. Vo všeobecnosti sa však HCP veľmi „ľahko“ a rýchlo znižuje (ak sa vám hra veľmi dobre vydarí), ale zvyšuje, čiže zhoršuje sa len veľmi pomaly. Ak sa vám daný turnaj nevydarí, tak sa HCP znižuje len o nejaké desiatiny čísla.

Pre úplnosť ešte dodám, že profesionáli už na handicapy nehrajú. Taký bežný profesionál by totiž mal mať vlastne handicap záporný. Nejakú ľahkú 3-párovú jamku by, ak sa mu zadarí, mal hrať na 2 rany a pod. Takže profesionálne golfové turnaje sa hrajú na absolútne skóre. Komu sa podarí zahráť na najnižší počet rán, ten vyhrá a tak ďalej. A to si ešte povedzme, že medzi prvým a druhým je zväčša rozdiel jednej rany a takáto jedna rana môže v peniazoch pokojne robiť aj 300 tisíc dolárov...

* * *

A teraz sa už pomaly dostávame k samému záveru tohto článku.

Na záver pár informácií, prečo by golf mohol byť zaujímavý pre celú vašu rodinu.

- 1) **Golf môže hrať celá rodina spolu.** Golf je vymyslený tak, že či už v bežnej priateľskej hre, alebo aj na golfovom turnaji (myslí sa samozrejme amatérsky) môžu hrať bez problémov muži a ženy spolu. Dokonca aj hráči rôznej golfovej úrovne. Na ihrisku je potom miesto pre odpal pre ženy umiestnený bližšie k zástavke. Berie sa totiž, že priemerná žena odpáli loptičku menej ďaleko, ako to dokáže muž, ktorý býva spravidla väčší a silnejší.

Počet úderov sa potom pre jednotlivých hráčov počíta rovnako. Takže tí najlepší hrajú z väčšej vzdialenosti, potom sa pridajú tí horší, resp. tí, ktorí práve začínajú a nakoniec sa pripoja dámy. A všetkým týmto hráčom sa to počíta rovnako. Tým sa vlastne zvyšujú šance pre tých horších hráčov.

V golfe vlastne nehrá hráč proti ostatným, ale hrá sám proti sebe. Lepšie povedané proti vlastnému hendicapu. Čiže proti tomu, ako dobre hrá bežne. Čiže vlastne aj dieťa, napríklad vaša dcéra či syn môže niektorý deň zvíťaziť nad vami, ak sa mu v daný deň zadarí. A to ho nemusíte ani nechať vyhrať. A toto nie je hádam v žiadnom inom športe.

- 2) **Golf môže hrať celá rodina spolu.** To sme ešte nespomenuli, že golf sa hrá v určitých skupinách. Či už na turnaji, alebo keď si len tak vyjdete, golf môžu hrať „spolu“ jeden až štyria hráči. Volá sa to fligh (čítaj flajt) a je to skupina, ktorá môže ísť sama/spolu po ihrisku. Takže to môžete byť len Vy sám, alebo to pokojne môžu byť iní hráči – napr. vaša rodina – manželka či partnerka, deti, či už dcéry alebo synovia, príp. dedo, syn a vnuk. Každý hrá nie proti ostatným, ale každý sa pasuje sám so svojimi danosťami, skúsenosťami, no proste sám proti sebe.

3) **Odpaliská.** (V angličtine známe ako „driving range“)

To sú miesta, ktoré môžete taktiež veľmi často vidieť vo filmoch. Najmä v amerických alebo niektorých ázijských filmoch ich dokonca môžete vidieť ako viacposchodové budovy, z ktorých golfisti môžu páliť loptičky jednu za druhou.

V našich zemepisných šírkach odpaliská nebývajú ako budovy uprostred miest. V podstate môžeme povedať, že **každé** golfové ihrisko má svoje **odpalisko** (čiže driving range). Ide o to, aby sa golfista alebo golfistka pred samotnou hrou trošku roztrénoval/roztrénovala. A to sa práve robí na veľkej trávinatej ploche, kde si golfista zo špeciálnej „mašiny“ nechá do košíka vysypať cca 50 alebo 100 loptičiek (za ktoré musí samozrejme zaplatiť – 2 či 3 eurá.) Loptičky potom cvične vystieľa na tej trávinatej ploche, kde ich neskôr hromadne pozbierajú (majú na to špeciálne upravené auto so špeciálnym zberačom vpredu). Takto zozbierané loptičky potom očistia a nasypú späť do tej vydávacej mašiny. Taktiež, ak sa rozhodnete pre golfový kurz, budú vaše prvé lekcie práve na takejto cvičnej lúke - driving range.

K driving range ešte dve poznámky:

- a) Tie loptičky nie sú bežne golfové loptičky. Takže ak si nejakú chcete zobrať domov, tak potichu – jednu môžete, ale sú to tzv. dražingové loptičky. Tie loptičky sú pomerne lacné, takže sa ich ani moc neoplatí kradnúť.

Pri bežnej hre sa používajú „normálne“ loptičky a tie si prinesie každý golfista svoje (kupujú sa v golfovom obchode, alebo v club-house). Normálne loptičky majú omnoho komplikovanejšiu výplň, takže lietajú presnejšie a o máličko ďalej ako tie drivingové.

- b) **Na driving range môže každý** – aj bez golfového kurzu. Ak si to teda chcete len tak skúsiť, odporúčam nájsť si zo svojho okolia niekoho, kto sa tomuto športu venuje a ten vás potom bez problémov môže zobrať na driving range. Tam si to môžete vyskúšať a potom sami posúdiť, či je golf ľahký alebo ťažký šport.

Samozrejme, môžete na driving range ísť aj úplne sami. Dobrý kamarát vám však môže požičať niektorú zo svojich palíc a hlavne – môže vám dať pár rád, ako to robiť, alebo nerobiť.

A tu sme už v úplnom závere.

Týmto mojím „krátkym“ rozprávaním som sa vám snažil priblížiť úplne základné informácie o hre zvanej golf. Išlo mi hlavne o to, aby keď niekedy uvidíte tento šport napríklad v nejakom filme, aby ste mali aspoň základné informácie čo je čo.

A svoje rozprávanie zakončím tým, čo môžete vo filmoch vidieť úplne najčastejšie. A tým sú „golfové autíčka“. Pre laika to potom vyzerá tak, že pri golfe sa ľudia prevážajú na autíčkach, robia tam rôzne nezmyselné veci a pod.

A práve s tými autíčkami vo filmoch a v reklamách je to podobné, ako s inými vecami „vo filmoch“. Sú to proste nezmysli. Áno – aj pri golfe sa používajú tie golfové autíčka, ale používajú sa skôr výnimočne. Používajú ich najmä rozhodcovia alebo zriadení pri turnajoch, aby sa prepravili rýchlejšie z bodu A do miesta B. Dozerajú pri tom napr. na hru, či všetci dodržiavajú pravidlá a pod.

Za bežných okolností si každý hráč umiestni svoju tašku (bag) s palicami, a rôznymi ďalšími vecami, na vozík, ktorý má spravidla dve alebo tri kolieska a je obsluhovaný **manuálne**. T.j. hráč si ho musí „tlačiť“ sám. Áno, technológie už trochu zapracovali aj tu a existujú aj vozíky, ktoré sú na baterky a hráčovi pri pohybe pomáha elektromotor. Z vlastnej skúsenosti však môžem povedať, že v posledných rokoch elektrické vozíky používa iba veľmi málo golfistov (aspoň na Slovensku). Zrejme ide aj o lenivosť, lebo batérie treba neustále dobíjať a treba na to myslieť. Kdežto, ak máte „manuálny“ vozík, vyberiete ho jednoducho z auta, alebo si požičiate v club-house a netreba nič dobíjať. Jednoducho si ho potlačíte sám, alebo sama.

A kde sa nám stratili tie ikonické golfové autíčka? Áno – ak ste senior a už nevládzete na nohy, môže si také autíčko kúpiť. Potom ho môžete mať odparkované vo „svojom“ golfovom klube, čiže v klube kde najčastejšie chodievate. Samozrejme, že sa za niečo také tiež platí. Ak je vaše autíčko na elektrinu, tak je dobré ho po hre nezabudnúť zapojiť do zásuvky. Inak by ste boli nahratý... A tiež, samozrejme, ešte stále existujú aj autíčka na benzín. Tie sú ale hlučnejšie a je ich aj trochu viac „cítiť“. Takže v konečnom dôsledku je na samotnom hráčovi, alebo majiteľovi autíčka, čo si vyberie.

A v konečnom dôsledku, aj ak nie ste úplne senior, na väčšine golfových ihrísk, najmä na tých väčších – si môžete golfové autíčko aj požičať. Stojí to 30 až 40,- EUR za zapožičanie na hru – 9 či 18 jamôk (údaj platný v roku 2025). Berte však do úvahy, že ak je dané ihrisko v príslušnom čase pomerne plné, musíte aj tak počkať, kým skupinka pred vami uvoľní príslušnú jamku, aby ste na nej mohli zahrať vy, resp. váš flight.

To by bolo asi tak všetko, čo by ste v prvom priblížení o hre zvanej golf mali vedieť.

Išlo mi predovšetkým o to, aby ste sa zorientovali v úplne najzákladnejšej terminológii a aby ste aspoň približne vedeli, o čom je reč - ak túto hru napríklad najbližšie uvidíte v televízii.

Ak vás tento môj článok zaujal, som veľmi rád. Odporúčam si ho niekde uložiť a vrátiť sa k nemu kedykoľvek, keď budete potrebovať. Napríklad, ak budete počuť nejaké slovo z golfovej terminológie.

A ak vás golf zaujal natoľko, že sa mu chcete venovať, odporúčam si urobiť „zelenú kartu“, čiže absolvovať kurz (s trénerom). Potom už budete môcť ísť samostatne na ihrisko. Všetko ďalšie zdokonaľovanie bude už potom na vás.

Želám všetko dobré

Pavol Boleček